ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

DRŽAVNO SREČANJE MLADIH RAZISKOVALCEV SLOVENIJE

Srednja šola za oblikovanje Maribor
Park mladih 8, 2000 Maribor

trenutek oddiha
fotografski diptih

Raziskovalno področje: Druga področja (umetnost)

Raziskovalna naloga

Avtor: Bela Strnad Ornik
Mentor: Jan Veselič

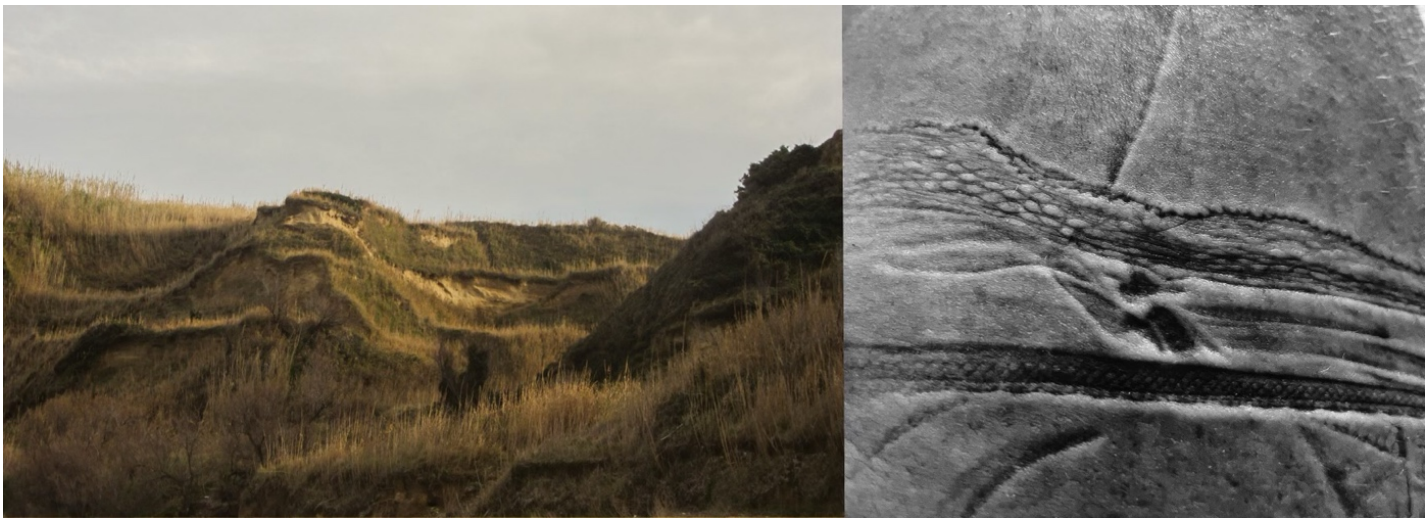
Maribor, 2025

Kazalo

Izdelki……4
Povzetek.....9
Uvod ……..……..10
Zahvala……11
Teoretični del…….……12
1.1 Cilj raziskovalne naloge…….....……12
1.2 Hipoteza……..…….....……12
1.3 Metodologija…….....……13
1.4 Fotografija…….....……13
1.5 Kaj je koža in kako se deformira….....……13
1.6 Pokrajna v umetnosti…….....……14
1.7 Koža v umetnosti……..…….....……15
1.8 Koža v bioartu …..…….....……16
1.9 Koža v fotografiji.....…….....……16
trenutek oddiha…….....……17
2.1 Kaj predstavljata čas in naključje v tej nalogi? …..…….....……18
2.2 Koža in minljivost……..…….....……19
Črno – bele fotografije kože……..……..21
3.1 Podobnosti krajne in kože……...21
3.2 Proces fotografiranja…..……....…….....22
Opis izdelkov
4.1 bok …….....……..……....……25
4.2 voda_1 …….....……....28
4.3 minljivost …….....……30
4.4 voda_2...…….....……31
O velikosti……...……..32
Ugotovitve med ustvarjanjem…….....……....…33
Praktični del …...……35
7.1 Postopek obdelave diptiha…….....……..……36
Fotoknjiga.....37
8.1. Koncept.....37
8.2 Izdelava.....38
Razprava ……...……..39
9.1 Nadaljevanje ustvarjanja.....39
Družbena odgovornost ...……40
Zaključek ……..……41
Viri ……..……...……42

Kazalo slik

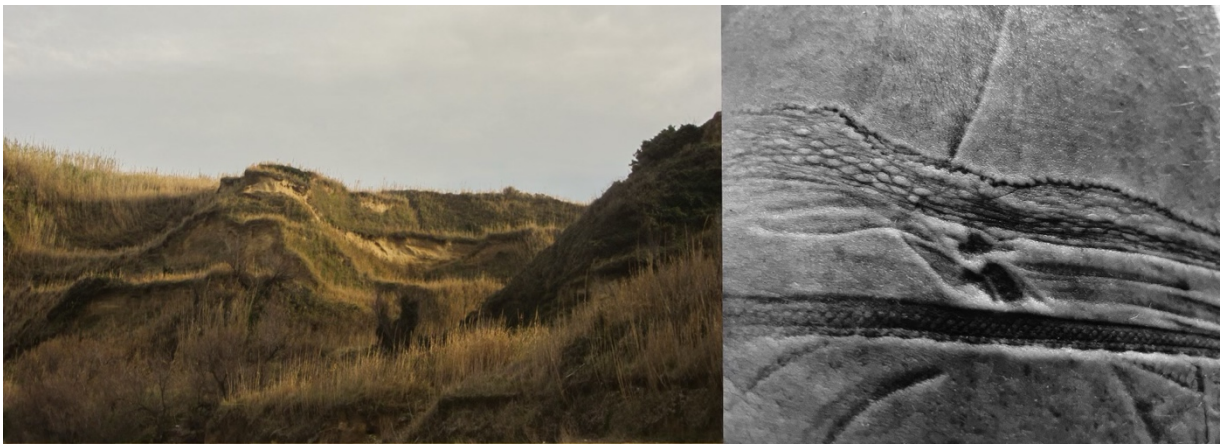
Slika 1: Vincent van Gogh, Poppy field, 1890, olje na platno ……14
Slika 2: Caspar David Friedrich, Popotnik nad Meglenim morjem, ok. leta 1817, olje na platno ……14
Slika 3: paleolitska jamska umetnost……15
Slika 4: Egon Schiele, Avtoportret, 1910, olje na platno……15
Slika 5: Anton Ažbe, Zamorka, 1989, olje na les……15
Slika 6: G. L. Bernini, Ugrabitev Perzefone, 1621-22, marmor……15
Slika 7: Polona Tratnik, Koža v akvariju, 2021, instalacija……16
Slika 8: Združeni diptihi, oseben arhiv.....17
Slika 9: Shema, osebeni arhiv.....18
Slika 10: Detajl diptiha voda_1, osebeni arhiv.....18
Slika 11: 17. junij 2023; 21
Slika 12: 10. februar 2024, ...21
Slika 13: 4. februar 2025 (osebni arhiv) 21
Slika 14: Ne obdelana fotografija kože (20. januar 2024 10:00) 23
Slika 15: Obdelana fotografija, del diptiha »bok« 23
Slika 16: 16. november 2021 12:30.....24
Slika 17: 19. junij 2024 07:30.....24
Slika 18: lika 18: 19. oktober 2024 07:12.....24
Slika 19: Diptih – bok.....25
Slika 20: Susak, februar 2024.....26
Slika 21: Diptih – voda_1.....28
Slika 22: Diptih – naključje.....30
Slika 23: Diptih – voda_2.....31
Slika 24: Realizacija velikosti diptihov.....32
Slika 25: Marko Ornik, telefonski zaslon_img243.png, 2019, fotografija.....34
Slika 26: Posnetek zaslona telefonske beležke, oseben arhiv.....34
Slika 27: Sestavljanje diptiha.....36
Slika28: Naslovnica fotoknjige.....37
Slika 29: Šivalni stroj.....38
Slika 30: Screenshot pdf.....38
Slika 31: diptih – beton 39

Povzetek

Skozi nalogo se odvije zgodba o prostoru, času, trenutku, intimi, dotiku, spominih... Posamezni diptih je sestavljen iz dveh fotografij, med katerima je časovna in prostorska razlika. Raziskujem odnos md kožo in krajno ter na kakšne načine ju lahko medseboj prepletam; likovno in idejno. Za zaključek sem diptihe in posamzne fotografije kože oblikovala v ročno narejeno fotoknjigo.

Through the project, a story unfolds about space, time, moments, intimacy, touch, and memories. Each diptych consists of two photographs, with a time and spatial difference between them. I am exploring the relationship between skin and space, and how I can intertwine them in various ways—both visually and conceptually. To conclude, I created handmade photo book with the diptychs and individual photographs of skin.

Ključne besede: fotografija, diptih, čas, krajina, koža

Uvod

Skozi serijo fotografskih diptihov se bo odvila zgodba o prostoru, času, trenutku, intimi, dotiku, spominih ... Posamezni diptih je sestavljen iz dveh fotografij, med katerima je časovna in prostorska razdalja. En del predstavlja odtis na moji koži, drugi del pokrajino. Vsaka fotografija je prvotno »stala« samostojno, dokler nisem značilnosti kože začela opažati v krajini in nasprotno. Prenesla sem ju na računalnik, kjer sta se fizično dopolnili. Zgodila se je povezava.
Gre za odnos med mojo kožo in prostorom, na katerega navezujem osebni spomin. Zanima me, kako ju lahko med seboj prepletem. Koža v tej nalogi predstavlja mejo med notranjim in zunanjim svetom. Je nežna in ranljiva, na njej se zarišejo sledi blaga, obleke, nakita, ki predstavljajo začasne življenjske poti in situacije. Tako, kot se pojavijo zarisane sledi časa na koži, se tudi v prostoru, kjer se spreminjajo in postopoma izginjajo. Pojavi se vprašanje minljivosti, kajti odtis se kmalu po izgubi stika s teksturo izbriše. Ali mi, ljudje, sploh pustimo kaj za seboj? In če, kaj in za koliko časa, preden smo popolnoma pozabljeni in zakopani v preteklost? Ali je sploh pomembno, kdo smo, kaj smo in zakaj smo, če nas lahko čez nekaj trenutkov ni več?
Ob tem, ko se fotografije sestavijo, se za trenutek pojavi občutek oddiha, olajšanja, uspeha in upanja. Naključje je, da sta se zgodila ujemajoča trenutka, ki med seboj nista neposredno povezana, sedaj pa tvorita celoto. Predstavlja zamisel tega, da se vse zgodi in dogaja z razlogom. Kar je težko razumeti, morda zato, ker včasih na prvi pogled ne vidimo povezav, ki se nam sestavljajo v življenju.

Zahvala

Zahvaljujem se profesorju in mentorju, ki me je vodil in spodbujal pri ustvarjanju te seminarske naloge. Pridobila sem veliko znanja o delu na takšnih projektih, ki vključujejo ustvarjanje izdelka in pisno analizo ustvarjanja.

Teoretični del

Moja naloga spada v kategorijo »umetnost«, zato bom začela z vprašanjem o umetnosti. »Umetnost je kompleksen pojav, ki nastaja iz čustvenih in razumskih odnosov« (Butina, 1997, str 15). Je človekov način izražanja čustev, prepričanj, idej ter pogledov na svet, ki jih izvede skozi različne medije in izrazna sredstva. »Je problikovanje vidnih, tipnih in prostorskih lastnosti stvarnosti, v skladu z duhovnimi in telesnimi potrebami človeka, ki izhajajo iz njegovega načina življenja.« (Butina, 1997, str. 15) Umetnina v nas vzbudi čustva, ob tem nas lahko zvočno, vizualno in intelektualno pritegne. Pogosto nosi sporočilo, idejo oziroma koncept; s tem izzove razmislek ter spodbuja kritično razmišljanje. Prav tako je umetnost odraz kulturnih in družbenih razmer. Umetniki se nanje odzivajo in izzovejo družbo k razmišljanju.

1.1 Cilj raziskovalne naloge

Cilj moje raziskovalne naloge je pokazati in predstaviti moje delo javnosti ter ugotoviti več o sebi z opazovanjem in opisovanjem svojega ustvarjalnega procesa. Obenem me zanima moje delo v kontekstu drugih likovnih del, pri čemer sem iskala primere tako v starejši kot v sodobni likovni umetnosti, med slovenskimi in tujimi avtorji.

1.2 Hipoteza

Moja hipoteza je, da so fotografije/diptihi, ki sem jih sicer začela ustvarjati spontano, dokaz mojih življenjskih poti, izkušenj, spominov, ki so podzavestno delovali na mene. Skozi raziskovalno nalogo jih bom ozaveščala z analizo dogodkov svojega življenja, občutkov, spominov, ki so spremjali ustvarjanje.

Sprašujem se o minljivosti človeka, kjer menim, da sta ustvarjanje in umetnost povezana s strahom, da bi bili pozabljenji in z željo ljudi biti pomnjeni.

1.3 Metodologija

Gre za kvalitativno raziskovanje, raziskovalna metoda, ki se osredotoča na razumevanje izkušenj, pogleda in vedenja posameznika. Ta metoda se pogosto uporablja za raziskovanje kompleksnih pojavov, kot so prepričanja, stališča, občutki, ki se jih ne da izmeriti.

1.4 Fotografija

Moja praktična naloga temelji na ustvarjanju diptiha, sestavljenega iz mojih avtorskih fotografij. Pri sestavljanju diptihov sem izbirala likovni motiv krajine v odnosu do bližinskih posnetkov svoje kože z odtisi tkanine, nakita ali drugih predmetov.

Photos graphos je beseda grškega izvora, pomeni svetlobni zapis. Sicer je fotografija dokaj mlada umetnost in komunikacijsko sredstvo. Razvijati se začne z napravo camero obscuro (lat. temna soba), ki je preprosta projekcijska naprava – temnica z majhno odprtino (povzeto po učbeniku likovne teorije, Janislav Peter Tacol).

Fotografija je sredstvo za beleženje spominov, trenutkov v določenem času in prostoru. Obenem je tudi umetnost ustvarjanja podob s pomočjo delovanja svetlobe na določeno površino. Vendar ni le odsev narave, ki se ga doseže z mehanskimi sredstvi, saj ima fotograf mnogo možnosti, da izrazi svoj osebni pogled na vsebino in obliko nekega zabeleženega trenutka. (povzeto po učbeniku likovne teorije, Janislav Peter Tacol,) V knjigi O fotografiji, ki je ležala na knjižni polici v predsobi našega stanovanja, Susan Sontag pravi »... fotografije so v resnici ujeto doživljenje« in »... fotografije so dokazno gradivo.« (Sontag, 2001, str. 9)

1.5 Kaj je koža in kako se deformira?

Koža je največji organ človeškega telesa. Sestavljena je iz več plasti celic, ki opravljajo številne funkcije, kot so zaščita telesa pred zunanjimi vplivi, uravnavanje telesne temperature in omogočanje občutkov, kot so dotik, bolečina in temperatura. Odtis na koži je začasen znak, ki nastane zaradi pritiska ali trenja na koži, ki povzroči spremembo v njeni strukturi, obliki ali barvi.

Takšni odtisi so pogosto vidni, kadar koža doživi določeno količino stresa ali pritiska, vendar so običajno začasni in izginejo po nekaj minutah. Odtisi so lahko različni, od lahkih, komaj vidnih zarez, do globljih in bolj opaznih oznak. Koža je zelo elastična, vendar ima svoje meje. Ko je pod pritiskom, se lahko raztegne ali stisne, pri čemer se začne spreminjati njena tekstura, kar povzroči odtis. Koža se hitro regenerira in se vrne v svojo prvotno obliko, saj njene celice in strukture omogočajo prilagodljivost in obnavljanje.

1.6 Pokrajina v umetnosti

V umetnosti zgodovine je pokrajina pogost likovni motiv. Poznamo urbano in neurbano krajino. Pod urbano spadajo veduta, panorame trgov ali mest. Neurbane krajine prepoznamo na primer po motivu gore ali gozda. Izbrala sem dva primera, ki pokrajino zajameta na zelo različna načina. Vincent van Gogh jo upodobi s hitrimi potezami oziroma nanosi barv in zato deluje dinamično. Caspar David Friedrich pa jo zajame bolj realistično in mračno. Predstavljam si, da se umetnikova pogleda na pokrajino precej razlikujeta.

Osebno me motiv, brez kože, ne zanima toliko, zato se mu ne bom posebaj posvetila. Bolj kot motiv me pritegne prepletanje in meja, ki se ustvari na diptihih.

Slika 1: Vincent van Gogh, Poppy field, 1890, olje na platno

Slika 2: Caspar David Friedrich, Popotnik nad Meglenim morjem, ok. leta 1817, olje na platno

1.7 Koža v umetnosti

Zanimal me je odnos umetnikov do kože in na kakšen način so jo upodabljali. Motiv kože v umetnosti zaznamo že na začetku, v prazgodovini, ko je pračlovek želel za sabo pustiti sled življenja in s tem zabeležiti svoj obstoj. Za primer sem izbrala paleolitsko jamsko umetnost. Gre za odtis ali obris roke, notranjost je prazna. Tekstura jame lahko deluje kot površina kože. To, da so že takrat ljudje želeli zabeležiti svoj obstoj, potrjuje mojo hipotezo, da ljudje želimo biti pomnjeni in da nas je strah pozabe.

Kadar želimo upodobiti ali zajeti človeka, se poslednično ukvarjamo s kožo, tako v slikarstvu, kiparstu, fotografji in drugih medijih. Človek je eden izmed najpogosteje upodobljenih motivov, kot sta portret in akt. Na misel mi je prišel avstrijski umetnik Egon Schiele. Osebno me pritegne način, kako se je umetnik lotil upodobitve kože. Deluje deformirano, morda celo ranjeno, zaradi barv, ki jih je izbiral.

Slika 3: paleolitska jamska umetnost

Slovenskemu umetniku Antonu Ažbetu je bil izziv naslikati temno kožo. Znan je bil po svoji tehniki modeliranja. Predstavljam si, da se je veliko igral s senco oziroma svetlobo, tonom, kompozicijo ter harmonijo barv. Kustosi Narodne galerije ugotavljajo, da je za realiste poznega 19. stoletja bilo namreč slikanje temnopoltih obrazov zahteven barvnosvetlobni podvig. (povzetek)

Slika 4: Egon Schiele, Avtoportret, 1910, olje na platno; Slika 5: Anton Ažbe, Zamorka, 1989, olje na les; Slika 6: G. L. Bernini, Ugrabitev Perzefone, 1621-22, marmor

Ne smem izpustiti kiparstva, ki se zdi kot najtežja tehnika za upodobitev kože. Kljub temu lahko deluje, kot da je pod kožo meso in srce, ki bije. Primer na fotografiji je detajl kipa, ki prikazuje ugrabitev Perzefone, kjer vidimo detajl dotika, ob tem ga začutimo.

1.8 Koža v bioartu

Polona Tratnik se je lotila gojenja celic človeške kože v laboratorijskih pogojih. Pri tem se odpro vprašanja odtujitve živega materiala iz človeškega telesa – je to še živo? Je to še človek? Kakšen odnos naj obiskovalec vzpostavi do celične kulture? (vir: radioštudent)

Slika 7: Polona Tratnik, Koža v akvariju, 2021, instalacija

1.9 Koža v fotografiji

»Fotografija velja za nesporen dokaz, da se je določena stvar res zgodila. Posnetek je lahko popačena podoba dogodka; toda vedno je navzoča predpostavka, da obstaja – ali je obstajalo – nekaj podobnega tistemu, kar je obstajalo,« pravi Susan Sontag v knjigi O fotografiji. S tem stavkom se poistovetim, saj s fotografijo kože stremim k ideji o večnosti. Moj namen je zabeležiti kožo v stanju, ki je neponovljivo. Ko posežem v fotografijo (spremenim jo v črno-belo tehniko, dodam ali odvzamem kontrast itd.), jo popačim, a vseeno beležim obstoj kože oziroma odtisa.

Med brskanjem po spletu sem našla fotografsko razstavo »Koža«, ki je potekala leta 2024 v Ljubljani, v Cankarjevem domu. Razstavljale so štiri umetnice in dva umetnika. Opazila sem fotografije 23-letne fotografinje ter študentke fotografije Špele Šivic, zato sem si ogledala njen instagram profil. Pritegnila me je njena fotografija, saj zajema oziroma dokumentira človeka skozi kožo.

trenutek oddiha

Zakaj »trenutek oddiha« in zakaj ne slovnično pravilno, z veliko začetnico? Ob pogledu na fotografije se znajdemo v nekem prostoru, pokrajina in koža se na neki točki srečata in potem razideta ob koncu formata. Razlivata se v neskončnost. Nimata začetka in ne konca, zato tudi naslov nima začetka in ne konca. Diptihi predstavljajo trenutek na časovnem pasu, ki sem ga ujela. Kot gledalci si lahko ustvarimo svojo zgodbo dogajanja, ki se odvija zunaj formata.

Lahko jih dojemamo kot glasbo, mehki prehodi med dvema melodijama, ki se brezhibno dopolnjujeta. Mogoče tudi na tak način kot takrat, ko si glasbeniki izberejo, da se bodo pesmi v albumu zlile druga v drugo in ustvarile celoto. Takrat opazujemo izdelek (pesem ali fotografijo) v odnosu do celote. Kljub temu da lahko vsaka pesem albuma stoji zase (tako kot fotografije, ki sestavljajo diptihe), jo celoten album dopolni in ji da drugačen pomen.

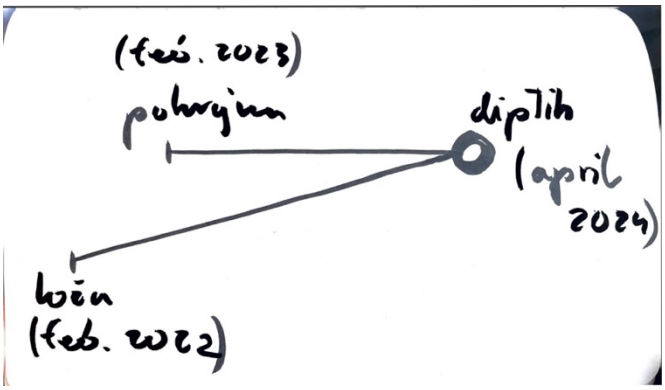
Slika 8: Združeni diptihi, oseben arhiv

O fotografijah lahko vsak posameznik ustvari svojo interpretacijo, moj cilj ni omejiti gledalčevega razmišljanja, puščam prosto pot. Vsak, ki se bo vanje poglobil, bo od njih vzel tisto, kar se mu zdi pomembno, in tisto, v čemer se najde. Recimo, da delujejo kot odsev oziroma odraz nas. Jaz, kot avtorica imam svoja čustva, ki se navezujejo na njih, in bom posledično imela svojo zgodbo. Za nekoga drugega se lahko odvije povsem druga zgodba.

Menim, da v življenju iščemo, no, vsaj za sebe lahko trdim, da iščem trenutek oddiha, ko nič ni pomembno in lahko praznino, ki jo čutim v sebi, odmislim oziroma jo vsaj za trenutek napolnim. Potrebujem trenutek, ko se vse tako ujema, da lahko rečem, da grem proti svojemu cilju. Sčasoma bom videla večjo sliko, diptih, šele takrat bom dojela ali ustvarila povezave iz preteklosti in jim dala smisel. Osmislila bom trenutni nesmisel. Zato je moj izdelek simbol upanja in risba moje življenjske poti.

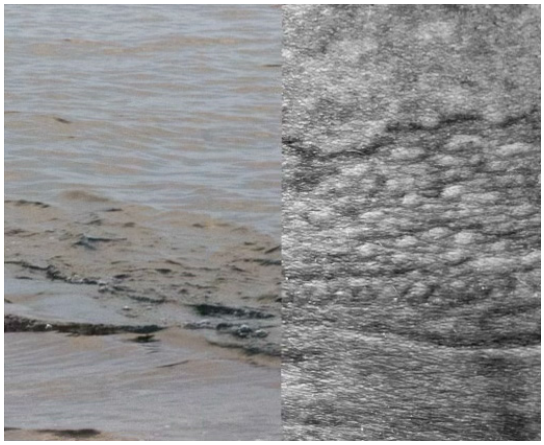
2.1 Kaj predstavljata čas in naključje v tej nalogi?

Naključje, ki se zgodi ob sestavljenju diptihov, je posledica časa. Prilagam shemo svoje predstave tega. Dve fotografiji, ki sta nastali na popolnoma različnih lokacijah, imata popolnoma drug motiv in veliko časovno razliko, se na eni točki stikata ter povežeta. Srečata se na časovnici in popolnoma ujameta. Vse, kar ju razlikuje, ju v tem trenutku poveže. Te povezave dokazujejo, da se vse dogaja z razlogom.

Slika 9: Shema, oseben arhiv

Predvsem govorim o naključju, saj bi me lahko, ko sem stala v naravi pred motivom, zamotila ptica ali katera druga žival in te fotografije ne bi zajela. Kar pomeni, da bi diptih zamudila le za sekundo. Očitno sem stala na pravem mestu ob pravem času. Neverjetno je, da se ujameta brez večjega napora ali obdelovanja. Težko razložim občutke, ki jih doživljam ob tem. Gre za trenutek oddiha.

Slika 10: Detajl diptiha voda_1, oseben arhiv

2.2 Koža in minljivost

Serija fotografij moje kože nastaja že dobra tri leta. Rekla bi, da skoraj vsak dan nastane vsaj ena. O koži govorim v začetku seminarske naloge, v teoretičnem delu, sedaj se bi rada osredotočila na koncept teh fotografij.

Napravila sem preizkus. Na obisku pri svoji babici in dedku sem jima pokazala eno izmed črno-belih fotografij kože in ju vprašala, kaj mislita, da je na sliki. Odgovori so bili smešni, noben od njiju ni uganil. Babi je rekla sneg, dedek pa cesta. Tudi ko sem jima povedala, da je na sliki koža, mi nista takoj verjela. Če bi fotografije postavila v prostor brez konteksta, bi večini delovali abstraktno. Glede na to, da so vse črno-bele, niti iz barve ne moremo sklepati, za kakšen motiv gre. Delujejo tako intimno in hkrati čutimo nekakšno odsotnost. Mislim, da vsi dobro poznamo svojo kožo oziroma svoje telo, zato nam motiv deluje zelo znano, vendar ne moremo točno določiti, za kaj gre. Kot na primer, nek oddaljen spomin iz otroštva, ki se ga spomnimo, a obenem je tako zamegljen, da ne moremo popolnoma razjasniti slike dogodka.
Zanimalo me je, kako bodo fotografije dojeli moji vrstniki, mladi. Izbrala sem nekaj prijateljev in jim pokazala izbrano fotografijo. Predvidevala sem, da bi morda mlado oko prej zaznalo motiv na fotografiji. Odgovori so ponovno bili napačni, džins, kavč, blago ... Ko sem jim povedala, za kateri motiv gre in jim pokazala barvno fotografijo, so bili presenečeni in navdušeni.

Koža je največji organ človeškega telesa, kako ravnamo z njo, kaj pustimo na njej, je odraz našega notranjega in zunanjega sveta, zato pravim, da je meja med našim notranjim in zunanjim svetom. Svojo kožo lahko dojemamo kot dnevnik, na primer, ko sem bila stara štiri leta sem padla in se močno udarila ob kamen, zato imam brazgotino na levem kolenu; ali pa tetovirala sem si krog, ki ga bom na koži imela vse življenje, razen, če ponovno posežem v kožo in si ga odstranim. Karkoli naredim s kožo, jo zaznamujem, na nek način to dejanje postane večno. Ampak jaz se tokrat osredotočam na majhne, minljive posege. Nežen dotik kože s podlago, ki le po nekaj minutah pusti sled oziroma odtis, v nekaj minutah pa prav tako popolnoma izgine. Tako kot mi, ljudje, ki skozi življenje za sabo puščamo sledi našega obstoja. Dotikamo in zaznamujemo življenja drugih, ampak kmalu po »izgubi stika s podlago« se naš odtis oziroma naše sledi popolnoma izbrišejo.

Sprva je bilo samo zanimivo, kasneje sem začela osmišljati fotografije tudi likovno. Najprej so me pritegnile linije, relief in pa vprašanje, ki si ga vedno znova postavljam: »Od kod?« Včasih prepoznam material, podlago ali predmet, ki se je odtisnil, ampak velikokrat prav zares ne vem. In tudi to je nekaj, kar odtis naredi toliko bolj privlačen, fascinanten in nejasen. To so dejavniki, ki popeljejo opazovalca do vprašanja »Kaj je na fotografiji?« oziroma zanimanja po več.

Odtisi so neponovljivi, edinstveni in kot vsak izmed njih, brez izjeme, se kmalu po izgubi stika s podlago popolnoma izbriše, moja fotografija je edini dokaz za njegov obstoj. Zato jih povezujem s človekovo minljivostjo, če ne bi dokumentirali svojega življenja, bi sploh obstajali oziroma živeli? Kaj dejansko definira biti pomnjen? Morda naše ime, zapisano v knjigi rekordov, mogoče to, da smo na prvi strani časopisa zapisani kot heroj, ki je umrl ob reševanju majhnega otroka iz goreče hiše? Ali pa samo kot spomin, ki ga naši ljubljeni ohranjajo v sebi? Veliko se sprašujem in razmišljam o tem, saj sem izgubila očeta in kot njegova hčerka čutim obvezo, da ga ohranjam v sebi in ne pustim, da je pozabljen. Zato ljudem v svojem življenju rada pripovedujem zgodbice o njem in o stvareh, ki sva jih delala skupaj. Ali je sedaj on, še napol tukaj, ker se ga spomnim ali je že popolnoma izbrisan - je na koži še kaj sledi njegovega obstoja? In kako dolgo ga lahko jaz kot posameznik negujem in ohranjam v sebi? Tudi če gre proti pravilom narave, se ga bom trudila obdržati na svoji koži. Še vedno čutim njegov objem. Stala sva pred kuhinjskimi vrati, objela sva se in moj obraz se je naslonil na njegovo oprsje, ki ga še zdaj čutim na obrazu. Spominjam se vonja po cigaretah, ki ga je prenesel na svoja oblačila. Njegova oblačila sem rada na skrivaj vzela in jih nosila. Zdaj jih še vedno nosim in še vedno imajo vonj po njem. Spominjam se telefonskih klicev, ko je dvignil slušalko z veselim glasom in me nagovoril z ljubkovalnim imenom. Spominjam se, kako me je z zanimanjem poslušal. Spominjam se njegove kože, še vedno se spomnim njenega dotika. Takšnih trunutkov se želim spominjati vse svoje življenje, so zelo pomemben del mene in ne oprostim si, če pozabim.

Govorim o zmrznjenem trenutku, ki ga zajamem s fotoaparatom. Fotografija drži spomin in s tem preprečuje naš izbris. Odtis zato enačim s spominom.

Črno-bele fotografije kože

3.1 Podobnosti krajine in kože

Ob dokumentaciji fotografij sem začela opažati podobnosti med kožo ter naravo. Zadnja fotografija (slika 13) me spominja na teksturo debla drevesa, druga (slika 10) na drva, zložena skupaj. Na prvi fotografiji (slika 11) vidim hrib, ki se vzpenja proti levi zgornji polovici formata, na njem je drevo, ki se nekje na polovici razdeli na dva dela. Hrib je videti prerezan na pol, kot da bi imeli vpogled v več plasti zemlje, morda bi lahko definirali tudi korenine. Človek je del narave, zato se na naših telesih projicirajo njeni motivi.

Slika 11: 17. junij 2023; Slika 12: 10. februar 2024, ; Slika 13: 4. februar 2025 (osebn arhiv)

3.2 Proces fotografiranja

V kraktem opisu naloge omenim, da so prvotno fotografije kože bile samostojne in so šele kasneje bile združene v diptih. Vsaki se posvetim posebej in jo smiselno uredim. Dokumentacija kože se je začela okoli leta 2021, in sicer tako, da sem jih puščala barvne ter neobdelane ali pa tako sive, monotone in minimalistične, sedaj so vse črno-bele, večinoma s kar močnim kontrastom. Zares se vidi, kako se je razvil moj osebni stil. Vse različice so mi vseč, zdi se mi, da vsaka pripoveduje svojo zgodbo. Motiv je enak (koža), vendar deluje kot drug čopič in roka, ki ga drži, opazim, kako sem se spremenila. Novejše delujejo drznejše in močnejše, medtem ko so starejše nekoliko zadržane, žalostne, nežne.

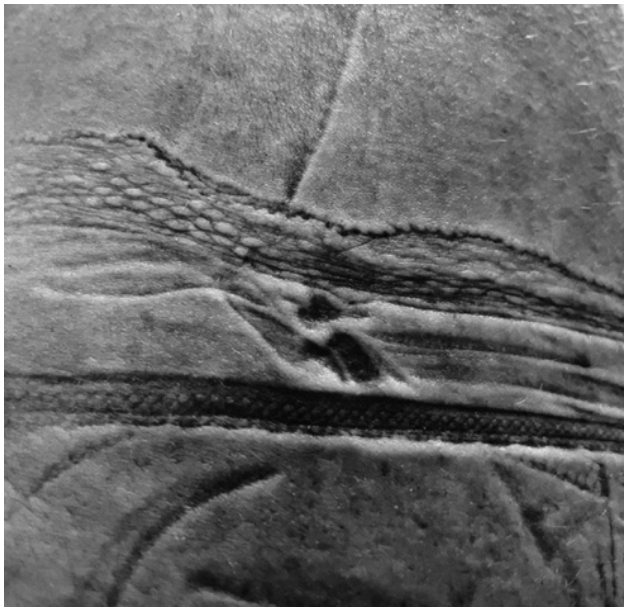
Ko fotografiram odtis, vedno iščem zanimiv kader. Kot sem že omenila, iščem likovno smiselnost, iščem zanimive kompozicije, pri obdelavi sem pozorna na kontrast, svetlobo ter format fotografije. Učbenik Likovne teorije (2011) pravi, da ima fotograf možnost izbirati konvencionalen ali šokanten motiv, tipičen ali nenavaden, zabaven ali dolgočasen, dinamičen ali statičen itd. Njegova izbira ne vpliva le na dojemanje sporočila fotografije, temveč tudi izrazna sredstva fotografije. Izbira osvetlitve je pomemben del oblikovanja fotografije, obvladovati moramo svetlobo in senco. Osvetlitev lahko povsem spremeni videz objekta, lahko poudari njegovo elastičnost, lahko ga splošči, lahko ga z močnimi kontrasti navidezno razskosa, poudari ali izniči teksture itd. Prav tako je pomembna izbira kadra, ki preprosto pomeni velikost ulovljenega prostora v mejah formata oz. slikovne ploskve. V tem primeru se ukvarjam z detajlom oz. načrtom detajla. Pri krajni pa gre za totalni ali veliki plan.

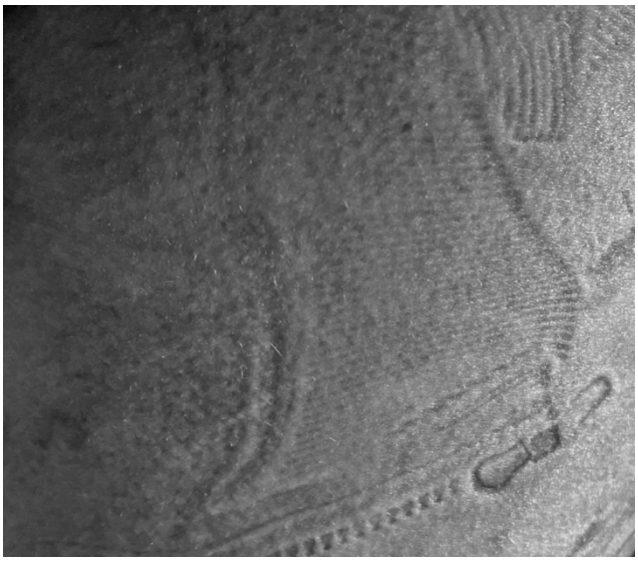
Na sliki 14 in 13 je del diptiha »bok«. Želelim prikazati proces v celoti. Najprej neobdelana, tako izgleda moj prvi pogled na odtis. Kasneje jo obdelalm, včasih kar takoj, včasih tudi nekaj dni kasneje. Vedno me preseneča, kako po obdelavi, ne deluje več smo kot koža. Dam ji drug pomen. Spremeni se in postane nekaj drugega. Nekaj abstraktnega.

Slika 14: Ne obdelana fotografija kože (20. januar 2024 10:00)

Slika 15: Obdelana fotografija, del diptiha »bok«

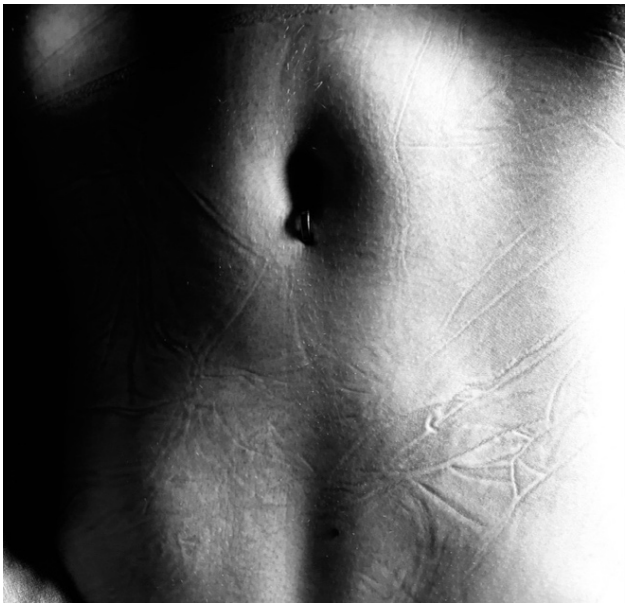

Slika 16: 16. november 2021 12:30

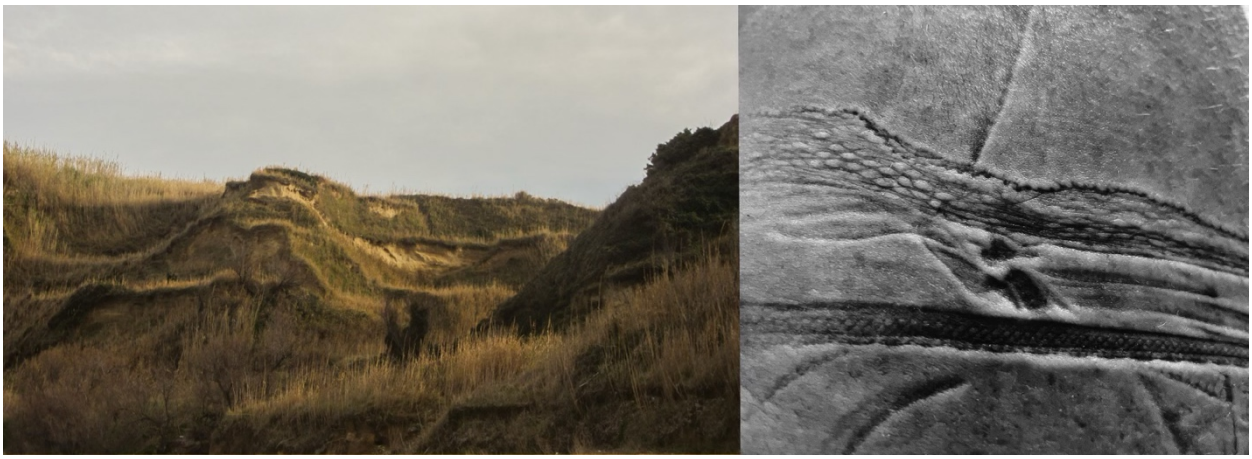

Slika 17: 19. junij 2024 07:30

Slika 18: 19. oktober 2024 07:12

4.1 bok

Slika 19: Diptih - bok

Fotografijo pokrajine sem zajela 28. 2. 2024 okoli 15.30 na otoku Susak, ki ga z družino obiskujem že od malega. Otok Susak ima nad nami, ki smo bolj nagnjeni k umetnosti, nek urok. Mislim, da je nekaj glede praznine, samote in miru, ki jih otok ponuja.

Februarja, ko ima otok povsem drugačen pridih kot med poletjem, bi lahko rekla, da stopiš v drug svet, morda celo brezčasen svet. Tukaj, zdaj in takrat ni bilo pomembno, koliko je ura, kateri dan je in kaj bom jedla za večerjo ali zajtrk.

Pogled na sliki je s plaže Bok, ki je na vzhodnem delu majhnega otoka, ki ne meri več kot 4 km^2. Izmed vseh razgledov, plaž in podobnega mi je ta najbolj pri srcu. Ko sem bila še majhna deklica, mogoče okoli petih let, sva sama z očetom odšla na Lošinj, in ker je tudi sam že dolga leta hodil na Susak, sva se s katamaranom odpravila na enodnevni izlet k bljižnemu, bolj mirnemu otoku.
Na tem enodnevnem izletu sva obiskala plažo Bok, na njej sva bila povsem sama. Po peščeni plaži sem plesala, skakala, oče je pa nekaj korakov za mano opazoval svojo hčerko. Tik pred tem, ko pesek preide v kamen, je bil postavljen hlod z izsušenim deblom nekega drevesa (podobno temu na sliki 20), na zadnji, najvišji veji je plapolalo nekoliko daljše otroško belo krilo z minimalističnimi všitki rumenih, roza in zelenih rož. Spogledala sva se, pogledala sva okoli in ker je bilo videti, kot da je nihče ne pogreša, sva si jo prilastila. Spomnim se občutka blaga na svoji

koži. To krilo je hitro postalo moje najljubše, dokler ga nisem prerasla in se je izgubilo v kupu oblačil, ki jih odvržemo, ko nam ne služijo več.

Govorim o krilu in o občutku njenega blaga. Blago omogoči odtis na moji koži, v tem primeru je pustilo sled oziroma odtis v moj spomin, ki prav tako kot fizičen odtis s časom zbledeva. Krila sedaj nimam več v lasti, imam pa spomin nanj.

Zgodba za to sliko, februarja 2024, je pa takšna. S prijateljico sva se iz večje družbe za nekaj ur odmaknili na samo. S seboj sva imeli samo fotoaparat. Ona je Susak obiskala prvič, zato sem prevzela vlogo »vodiča«. Pokazala sem ji prostore, ki so mi ljubi, in ji pripovedovala zgodbe iz otroštva. Ko sva prišli na plažo Bok, je previdno stopila v vodo ter zaplavala. Voda jo je povsem prevzela, kljub slabemu vremenu se ni mogla upreti valovom, ki so jo klicali k sebi. Jaz, kot fina dama, ki slanega morja ne maram preveč, sem na obali občudujoče opazovala njen pogum.

Slika 20: Susak, februar 2024

Druga fotografija, ki sestavlja ta diptih, je moja koža 20. januarja 2023, točno ob 10.00. Ti dve sliki sta nastali časovno relativno blizu. Ne samo, da ju povezujejo čas, oblike in linije. Povezuje ju tudi beseda »bok«. V zgornjem odstavku opisujem plažo Bok, tukaj pa je motiv koža na mojem boku. Naključje.

Ta diptih je prvi, ki je nastal, in sicer konec aprila 2024. Spomnim se, da sem pred to idejo pogosto razmišljala o tem, kaj lahko naredim s črno-belimi fotografijami svoje kože. Na misel sta mi prišla kolaž in risba, a nobena od idej ni zvenela dovolj prepričljivo. Nekoč sem, tako, brez prevelikega razmisleka in filozofiranja, na svoji tablici iz dolgčasa sestavila to. Doživela sem trenutek oddiha, to je to.

Diptih bok mi je zelo pri srcu, zdi se mi, da zajame ter predstavlja tudi vse ostale. Na nek način je prelomnica, razlog, zakaj sem postavila vse na glavo in pogledala zadevo z drugega zornega kota.

4.2 voda_1

Slika 21: Diptih – voda_1

Fotografija je nastala 27. avgusta 2023, ko sem s prijatelji bila v Poreču. Fotografija kože je nastala 9. julija 2023 08:47. Vsaka je nastala z razlogom, morda sta nastali le druga za drugo in je to njuna dokončna ali začasna funkcija. Med njima ni večje časovne razlike, zanimivo mi je, kako sem diptih po naključju sestavila tako, da fotografiji loči le nekaj dni. Naključje. Iz med vseh 735-ih fotografij kože sem zdaj, leto dni kasneje, izbrala to. Ta se pa popolno prilega fotografiji morja, ki prav tako ni edina v mapi »Poreč«.

Pri ustvarjanju sem opazila, da se pogosto vračam k motivu vode, ki sem ga kasneje povezala s svojim razmišljanjem o minljivosti. Skozi zgodovino vedno znova zaznamo motiv vode. Na primer v slikarstvu je velik izziv upodobiti njeno prosojnost, njene plasti, nakazati svetlobo na površini ...Voda v umetnosti predstavlja tok življenja. Njena nestabilnost, gibljivost, nenehno spreminjanje. V njej se skriva ogromno stvari, ki jih z obale ne bomo videli. Morda je ravno zato vredna zanimanja. Voda torej nikoli ni na miru. Je fluidna, se pretaka in nikoli več ne bo enaka. V kratkem opisu naloge sem zapisala: »Pojavi se vprašanje minljivosti, kajti odtis se kmalu po izgubi kontakta s teksturo izbriše. Ali mi, ljudje, sploh pustimo kaj za seboj? In če, kaj in za koliko časa, preden smo popolnoma pozabljeni in zakopani v preteklost? Ali je sploh pomembno, kdo smo, kaj smo ter zakaj smo, če nas čez nekaj trenutkov ni več?« Ta izbris, neponovljivost se še toliko bolj začutita v vodi, čeprav na prvi pogled deluje vedno enako, tako kot koža. Kot je rekel grški filozof Heraklit: Nihče ne stopi dvakrat v isto reko, ker to ni več ista reka, pa tudi sam ni več isti človek.

Vsi poznamo občutek poletja ter peščene poletne plaže, ko smo s palico nekaj skicirali v pesek in čez nekaj trenutkov je našo risbo val vode popolnoma izbrisal, s čimer bi lahko bila dokončno

pozabljena. Edina rešitev za obstoj te risbe je fotografija. Tako sama dojemam kožo ter pokrajino oziroma v tem primeru vodo, želim ju zabeležiti, zaradi njunih podobnih karakteristik ju lahko na tak način tudi prepletem. »Fotografirati pomeni sodelovati pri umrljivosti, ranljivosti, spremenljivosti druge osebe. Prav s tem, da izrežejo ta trenutek in ga zamrznejo, vse fotografije pričajo o neusmiljenem taljenju časa,« pravi Susan Sontag v svoji knjigi O fotografiji. Pomemben del koncepta te naloge je vprašanje minljivosti in misel na smisel obstoja in delovanja človeka. Ali ima dejansko smisel, če se lahko v trenutku izbriše? V določenem trenutku je nekaj fizično prisotno, in če to zabeležimo s fotografijo, na nek način postane nesmrtno. Ponovno se navežem na osebno izkušnjo izgube. Ob opazovanju določenih fotografij mi ni dovolj le fotografija, vedno se pojavi zanimanje o prej in potem. Kaj je počel pred to sliko in kaj se mu je dogajalo po tem? Zato govorim o trenutku, ki je neponovljiv, skrivnosten in poln vpršanj. Okoli nas se, kot voda, vse nenehno, brez premora spreminja. Mi smo tukaj samo za trenutek, samo del širše zgodbe, ki je ne vidimo.

4.3 naključje

Slika 22: Diptih - naključje

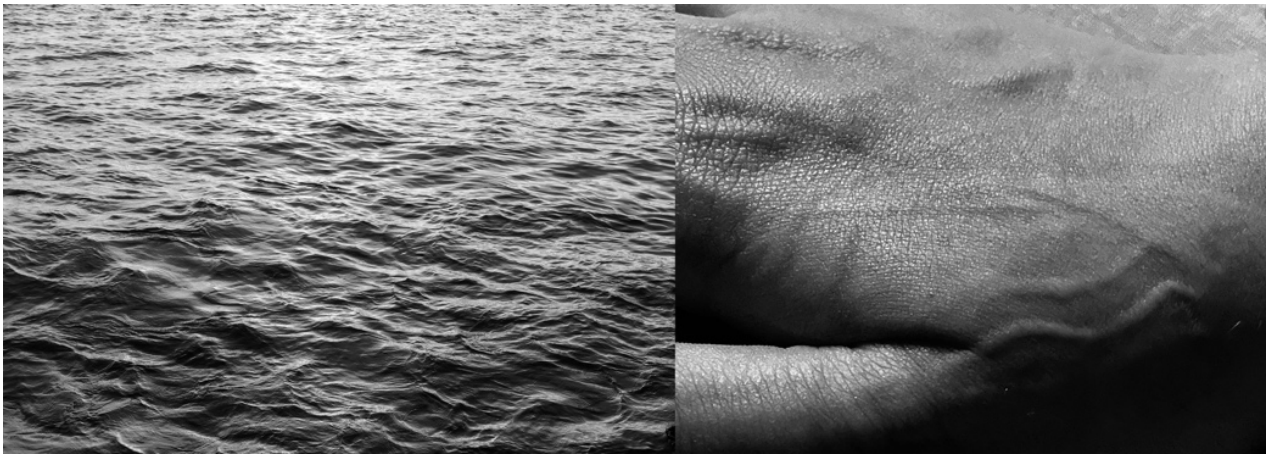
Moja koža in telo mi omogočata delovanje, obenem pa razmišljanje ter fantaziranje. Koža je meja med notranjim in zunanjim svetom. To vidim kot lep prehod misli, idej v stvarno življenje. To mejo tudi poudarim z ostrim in obenem nežnim prehodom črno-bele fotografije v fotografijo barvne pokrajine. Nastane kontrast, človek − narava, barvno − sivo/črno − belo.

Takoj po izgubi stika s podlago je koža »iritirana«, doživi šok, sčasoma postopoma bledi in na koncu se odtis popoloma izbriše. Pozabljena na enak način kot odtis, kot bi pozabili odtis, če ga ne bi zabeležili s fotografijo.

Tukaj je ponovno fotografija pokrajine Suska 28. februarja 2024. Povsem na vrhu, ko se pred tabo razpre dolga potka in si obkoljen z visokim rastlinjem. Prisoten je trenutek oddiha. Vse probleme s celine lahko pustiš za sabo, niso tako pomembni kot ta trenutek zdaj.

Fotografija kože je nastala 29. junija 2024 ob 11.50. Koža je nastala kasneje kot pokrajina, kar zame predstavlja še toliko večje naključje. Kožo sem prislonila ob kos blaga, ki je slučajno bil nastavljen točno tako, da se bo zlival s pokrajino.

4.4 voda_2

Slika 23: Diptih – voda_2

Motiv tega diptiha lažje prepoznamo, še vedno gre za detajl, ampak je nekoliko bolj jasen, vidi se pregib kože oziroma del telesa. Na desni polovici diptiha je roka, na njej se pojavi senca v obliki trikotnika, ki je tik ob meji s prvim delom, kjer se nakaže oster prehod iz ene fotografije v drugo.

Ponovno se znajdem pred motivom vode, predstavlja strah in nejasnost. Za razliko od drugih ta ni neposreden oziroma nejasen, ne prepleta se dobesedno. V njega se moramo še toliko bolj poglobiti, ga razumeti, in ker je ta v najmanjšem formatu, deluje še toliko bolj intimen, temen, zavržen, osamljen. Prav tako je ta edini s črno-belo fotografijo.

Fotografija morja je nastala 11. septembra 2024 ob 05.55 zjutraj, ko sva se s fantom vkrcala na katamaran iz Pule na Susak. 12. junija 2024 ob 05.45 zjutraj je nastala druga polovica diptiha. Šele zdaj, ko sta že sestavljeni, sem spoznala, da sta obe jutranji. Ponovno se je zgodilo lepo naključje. Ne povezuje se z linijo, temveč s pomenom. Še ena podobnost, ki jo opazim, je, da na roki in vodi zaznamo odsev svetlobe. Kako svetloba pada na določeno teksuro, vpliva na dinamiko oziroma razgibanost fotografije.

O velikosti:

Slika 24: Realizacija velikosti diptihov

Različno veliki formati izzivajo k nadaljnjemu razmišljanju in iskanju smisla v kompoziciji. Za lažjo vizualizacijo odnosa velikosti med diptihi sem jih pogledala od daleč in ugotovila, da sem podzavestno določila, da bosta fotografiji z motivom morja manjši. Mogoče zato, ker delujeta bolj intimno. Morje je ogromno, zajela sem pa detajl, njegov majhen del in se mu na tak način približala. Diptih – bok, igra veliko vlogo, zato sem se odločila za večji format. Kaže, da je pomemben.

Ne govorim samo o računalniški velikosti, diptihe sem tudi natisnila. Diptih bok je širok 174 cm in visok 63 cm, medtem ko je diptih voda_2 širok 17 cm in visok le 6 cm.

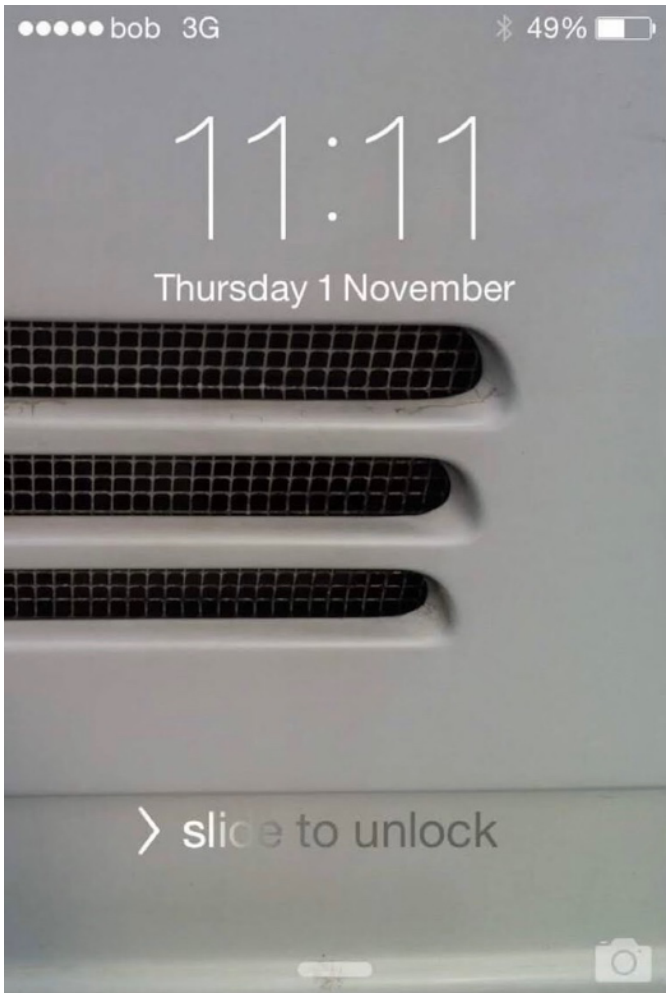
Ugotovitve med ustvarjanjem

Med procesom ustvarjanja rada opazujem sebe in svoje razmišljanje, vendar se opazke po navadi pojavijo kasneje. Tako sem zdaj, šele ob koncu pisanja, opazila podobnost svoje naloge in enega izmed zadnjih projektov, s katerimi se je ukvarjal moj oče, Marko Ornik, intermedijski umetnik. S svojim avtorskim delom se je umeščal v sodobno avdiovizualno intermedijsko produkcijo.

Gre za posnetke zaslona, vsakič, ko je videl neko kombinacijo številk – simetrijo, ki se mu je zdela zanimiva, je naredil posnetek zaslona. Dejansko zajame neponovljiv trenutek, zamrzne ga v čas in vse to po naključju. Verjamem, da je vsak dan naredil vsaj en posnetek zaslona, jaz pa, kot prej omenjeno, odtis na koži. Oboje temelji na naklučju in prepletanju.

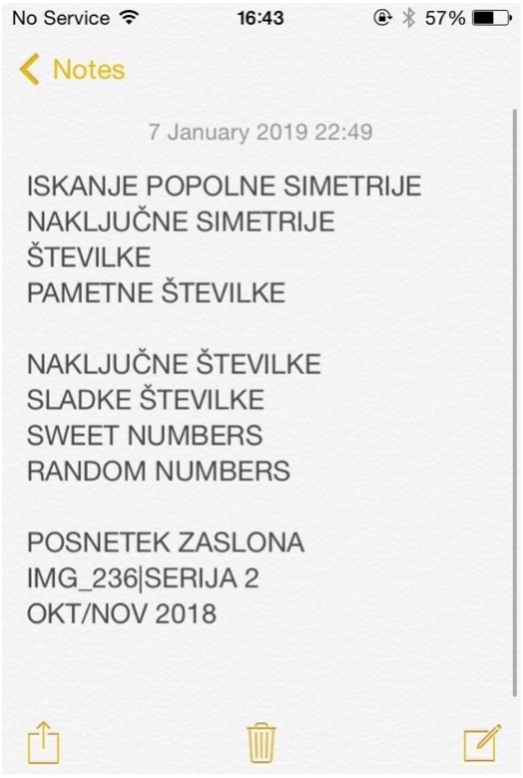
Naključju zato, ker je. Naključje je v roke vzeti telefon in na 11.11 (novembra) ob 11.11. Tudi sam je zapisal v svojo beležko »NAKLJUČNE ŠTEVILKE − SIMETRIJE« (slika 26). Dobro se spomnim, kako mi je razlagal koncept, ki se skriva za posnetki zaslona. Zdaj se sprašujem, ali so njegove besede ponotranjene tako globoko v meni, da razmišljam in opazujem svet na zelo podoben način kot on. Projekta se še vedno kar razlikujeta, sredina je pa enaka. Moji izdelki delujejo bolj ženstveno, s simetrijami je pa tako, čuti se moški stisk gumba za sprožitev »screenshota«. Slika 25 je precej resna, striktna, geometrijska. Rekla bi tudi, da se v ozadju čuti žalost. V času, ko jih je delal, je žaloval za svojo mamo, in tudi tukaj se ponovno prekrivava, jaz žalujem za njim.

Prepleta fotografijo in številke, jaz pa dve različni vrsti fotografij. Da natančneje razložim, Marko je ozadja redno menjaval, to simetrijo (slika 25) sem izbrala za primer, ker je bila razstavljena na ulični galeriji pri GT22, zato vem, da mu je všeč. Spominjam se dneva, ko je stopil iz svojega kabineta, kjer je preživljal veliko svojega časa, delal, mešal in ustvarjal glasbo; skozi vrata je stopil z dvema A4 listoma in me vprašal, kaj menim. Izbiral je med sliko, ki sem jo izbrala za primer in še eno drugo, številke na njej so bile 23.23 in 23 %. Izbrala sem drugo, zdela se mi je »fora«, da je baterija telefona napolnjena ravno na 23 % . Na ozadju je bila neka luč, mogoče na avtobusu ali vlaku, nikoli nisem vedela, kaj prav zares je. Bila je bolj barvita in prijetna za oko. Malo sem bila užaljena, da je potem vseeno izbral drugo.

Slika 25: Marko Ornik, telefonski zaslon_img243.png, 2019, fotografija

Slika 26: Posnetek zaslona telefonske beležke, oseben arhiv

Praktični del

Fotografije pokrajine, ki sem jih izbrala za končni izdelek, sem obdelala v programu Adobie Lightroom, precej sem ga navajena, saj se s fotografijo ukvarjam že nekaj časa. Vedno me je pritegnilo oziroma zinmalo, kaj lahko naredim v obdelavi. Na primer, kako lahko fotografijo, ki mi ni tako pri srcu, obdelam, da bi bila vsaj likovno zanimivejša. V takšnem primeru se poigram z nasičenostjo barv, poizkusim črno-belo tehniko ali preoblikujem format na primer na 1:1.

V zbirki fotografij, ki jih hranim na svojem računalniku ter mobilnem telefonu, prepoznam vzorec. To so črno-bele fotografije. Nekaj glede tega, da fotogafija izgubi barve in s tem pridobi enakovrednost plasti. Po mojem mnenju postane vse enako pomembno, ni več »glavnega elementa«, npr. rdeče barve, ki žari v oči. S tem se poudarijo tudi stvari v ozadju. Seveda je ta trditev zelo subjektivna, ampak to je eden izmed odgovorov, zakaj črno-belo. Tema o črno-beli tehniki spada pod fototgrafije moje kože, vendar jo omenjam že pri krajini, saj želim izpostaviti to, da so te fotografije barvne. To predstavlja zame izziv, kako zmodelirati fotografijo v programu, tako da bodo barve delovale harmonično, da bo svetloba lepo pokrila drevesa, travo, vodo ... Diptih je sestavljen iz ene črno-bele in ene barvne fotografije, tako dosežem kontrast, ne samo likovni med barvo in sivino, temveč tudi na psihološki oziroma simbolični ravni.

Kožo vedno fotografiram, ko na sebi začutim odtis, to je ponavadi v postelji, na kavču, med sedenjem, kjerkoli in kadarkoli, ko se moja koža stika z nekim materialom ali površino.
Uporabljam svoj iPhone, najprej 7 in sedaj 12 mini, obrežem, predelam jih pa kar na telefonu, nato jih pa spravim v mapo »koža«.

Slike krajine sem fotografirala z različnimi fotoaparati, Canon PowerShot SX230 HS, Sony a6400, Nikon D7500. Tukaj prav tako gre za naključje, pograbila sem tisto, kar je bilo na voljo v trenutku, ko sem zagledala nekaj, kar sem želela zabeležiti skozi objektiv. Opažam tudi, da mi je vsak fotoaparat ponudil nekaj drugega, vsak ima svoj karakter. Tudi če bi enak motiv zajela z različnimi fotoaparati, bi rezultat imel popolnoma drugačen občutek.

7.1 Postopek obdelave diptiha

Najprej sem izbrala fotografijo krajine, potem sem razmišljala katera fotografija kože se bo ujela z njo. Listala sem po albumu »koža«, in ko sem zagledala takšno, ki me je pritegnila, sem ju poskušala združiti.

Da se fotografije prilegajo druga drugi, ni odvisno od obdelave ali poseganja vanje. Enostavno ju sestavim, kot puzzle. Na sliki 27 je prva faza nastajanja diptiha. Fotografiji zložim skupaj tako, da se ujemata, nato ju obrežem.

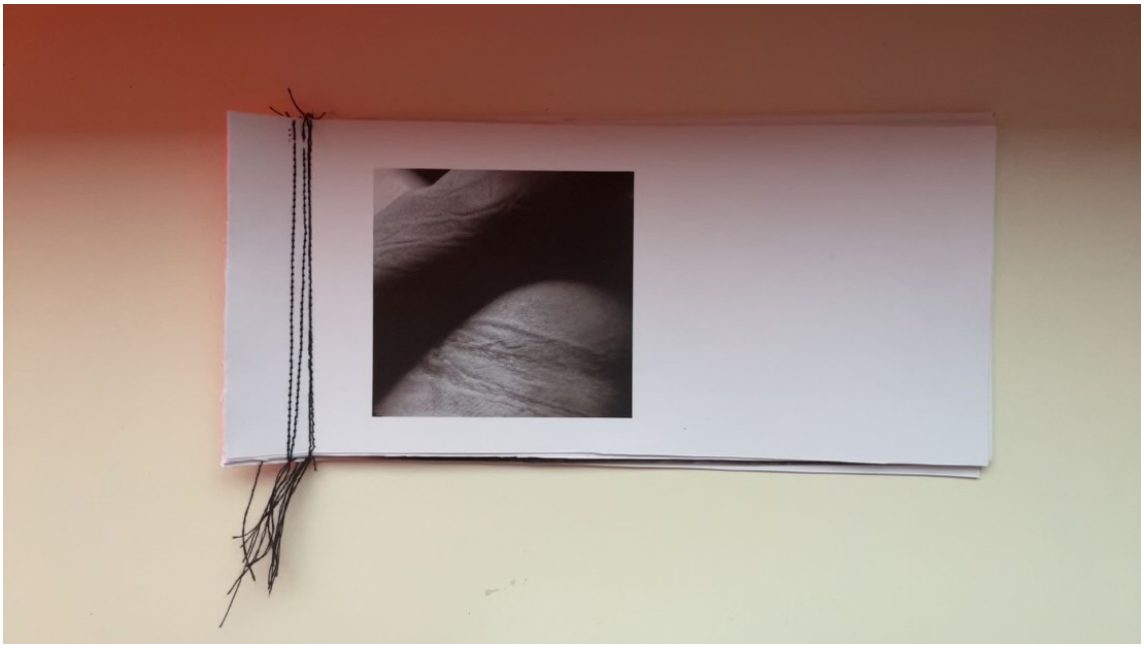
Slika 27: Sestavljanje diptiha, osebni arhiv

Fotoknjiga

Fotoknjiga je vrsta knjige. Pri kateri je vsebina pretežno fotografska. Fotoknjige so v stroki uveljavljen način predstavitve dela fotografov. Kot že ime samo pove, ima fotoknjiga lastnosti fotoalbuma, po svoji obliki pa je pravzaprav knjiga. Ima več prednosti pred klasičnimi fotoalbumi. Fotoknjige so lahko različnih formatov in debelin.

Raziskovala sem fotografsko sceno, bolj specifično sem iskala umetnike, ki se ukvarjajo s fotoknjigo v Sloveniji. Pritegnil me je fotograf Matej Sitar iz Ljubljane, ki se ukvarja s fotografijo ter izdelavo fotoknjig. Všeč mi je njegov način izražanja. Knjig se ne loteva na nek tradicionalen način, so zanimive ter unikatne

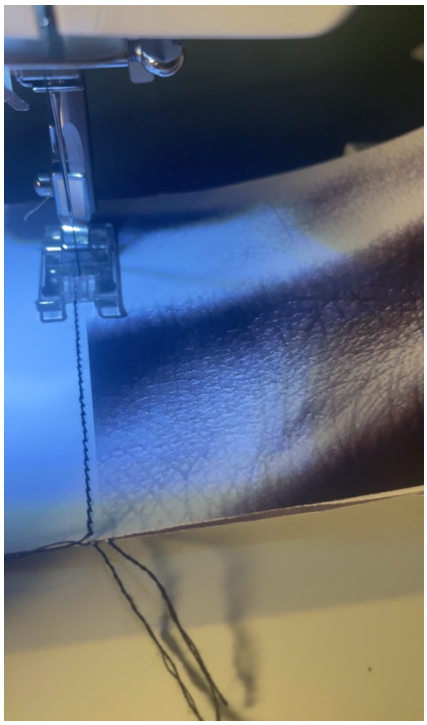
8.1 Koncept

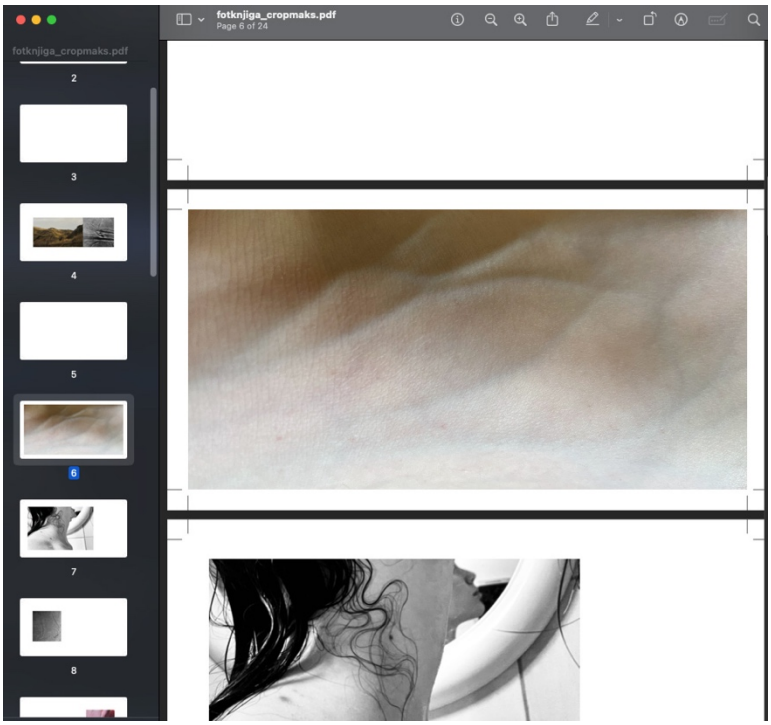

Slika 28: Naslovnica fotoknjige, osebeni ahriv

V fotoknjigo so vključeni diptihi ter posamene fotografije kože. Oblikovala sem jo na tak način, da se tudi sami formati fotografij pogovarjajo z nami. Vsaka stran je zasnovana kot celota. V knjigi ni nič besedila, saj nisem želela posegati v same fotografije. Zdi se mi, da same pripovedujejo zgodbo, ki je ne rabim podpret z tekstom.

8.2 Izdelava

slika 29: šivalni stroj, osebeni ahriv; slika 30: Screenshot pdf, osebeni ahriv

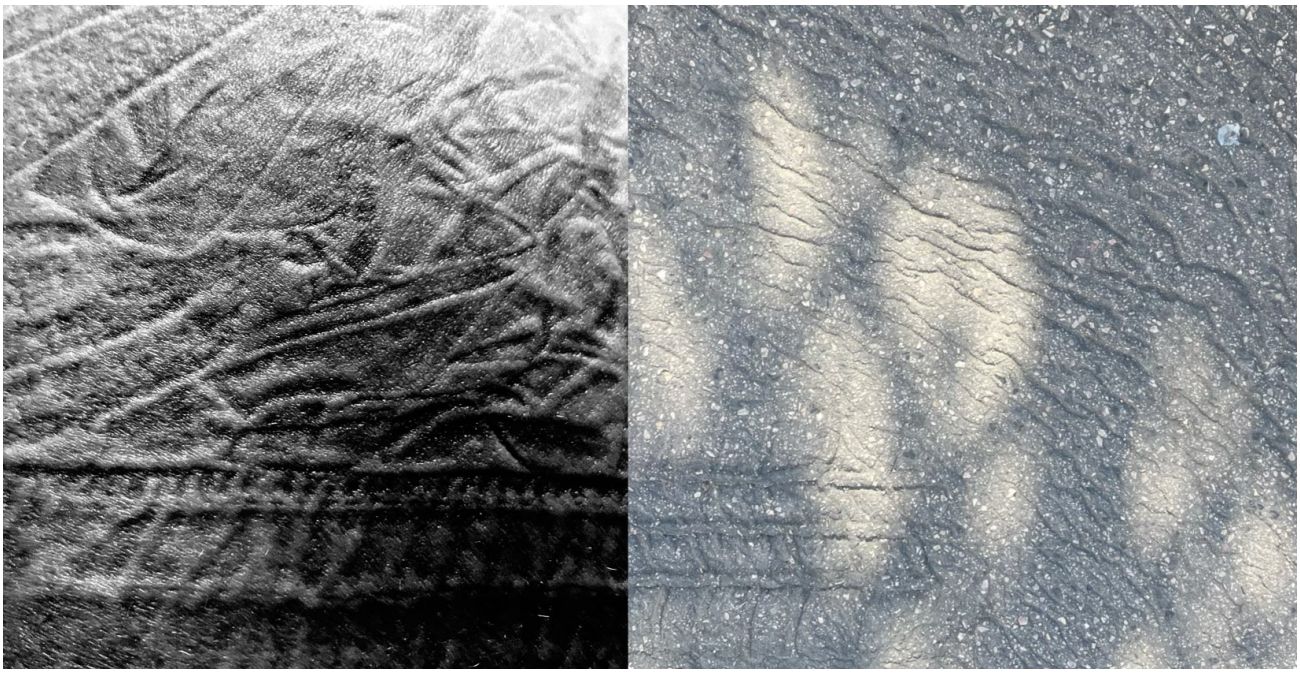
Oblikovala sem jo v pogramu Adobe InDesign. Sama tehnična izdelava ni predstavljala večjih izzivov. Pomembnejša mi je bila selekcija fotografij, za katere sem se odločila, da bodo v knjigi. Po svojem telefonu sem iskala dobre fotografije in kombinacije. Nekaj sem jih izbrala in vstavila v file, nato pa skozi proces ustvarjanja neketere zavrgla oziroma izbrisala ter dodala ali zamenjala s kakšno drugo fotografijo.

Izdelala sem več knjigic po 20cm x 10cm in nekaj po 14cm x 7cm. Format same knjige se prilagaja formatom diptihov. Na nek način ga posnema. V InDesign file sem ustvarila crop marks, da sem lažje obrezala željen format. Takoda sma izdelava je bila narejena kar doma. Print je pa omogočil Matej Dečko, Generator d.o.o.

Vezava knjige je narejena s šivalnim strojem. Želela sem »prislikati« neko sproščeno atmosfero, to sem želela doseči ravno z takšnim načinom vezave in ne natančno obrezanimi robovi. Vsaka izvod knjige je zato unikat in ga označujem z 1 od 5, 2 od 5.... kot npr. grafiko.

trenutek oddiha je naslov, ki nosi več pomenov ali interpretacij. Predstavlja trenutek, ko v ustvarjalnem procesu dosežemo točko uspeha. Hkrati opiše trenutek miru, oddiha, ki ju doživimo v določenih trenutkih svojega življenja. Seveda se ti dve razlagi dopolnjujeta in slonita druga na drugi. Eno ne bi bilo smiselno brez drugega.

9.1 Nadaljevanje ustvarjanja

Slika 31: diptih-beton, osebni arhiv

Utvarjanje diptihov želim nadaljevati in razvijati. Ravno en teden po oddaji naloga za Mladi za napredek Maribora, sem uspela naredit tega, z betonom. Gre za enak princip, ampak glede na to, da je na fotografiji nekaj, kar je naredil človek, bi lahko razvila idejo še v kakšno drugo smer. Ta diptih mi je pravtako zelo pri srcu, s prijatelji smo za vikend odpotovali v Budimpešto in na teh sem zagledela ta vzorec in takoj sem prepoznala potencial za nek uporaben material. Ko sem prišla domov sem ga sestavila. To je to.

Družbena odgovornost

»Tudi gledalcem umetnosti daje podobno svobodo naklonjenega opazovanja brezciljnega proizvajanja z zamislimi in oblikami, pri čemer jim ni treba razvozlati, kaj je umetnik želel povedati, temveč dopustijo delu, da v njih prebudi misli in občutke, ki oživijo njihove lastne izkušnje.« (Stallabrass, 2004, str. 11) Ob ogledu svojih izdelkov si želim, da opazovalec začuti mojo notranjo žejo in hrepenenje po minulem trenutku, saj gre za zapis mojega odnosa s časom. Obenem želim, da začuti sebe in premisli o svojem odnosu s časom, naravo ali sočlovekom. Prav tako si želim, da v posamezniku vzbudi misel ter zanimanje po dogajanju in zgodbi za izdelkom.

Umetnost ni sama sebi namen. Umetnost je vedno del družbenega življenja in je vedno namenjena tudi tistim, ki niso umetniki, pa jo potrebujejo za uravnovešanje svojih lastnih duhovnih nagnjenj in za usklajevanje samega sebe z družbo in naravo. Kajti to je ena od osnovnih nalog umetnosti: da daje predloge in modele, kako naj se na specifičnem področju življenja, s katerim se ukvarja, opravlja naš stik s svetom, z naravo in družbo. (Butina, str. 2) Upam, da sem z raziskovalno nalogo uspela podati zanimive iztočnice za razmislek tudi ostalim, ne samo sebi.

Zaključek

V končnih fazah te raziskovalne naloge razmišljam o tem, kaj ustvarjanje pomeni za mene in moje napredovanje na tem področju. Menim, da svoja čustva že vse življenje izlivam v ustvarjanje, s tem jih lažje obvladujem. Je trenutek v dnevu, ko si lahko oddahnem. Ugotavljam, da je to dejavnost, ki jo imam zelo rada in je ne želim izgubiti.

Zanimivo se mi je zdelo pisati o svojem razmišljanju, ki je se je odvijalo skozi ustvarjanje. Sebe in svoje delo sem na tak način bolje spoznala. Prav tako se učim premagovati strah pred postavljanjem svojih del/izdelkov javnosti.

Svoje hipoteze ne bom zavrgla, z njo se ob koncu naloge strinjam. Med pisanjem sem opisovala svoje izkušnje, dogodke, ki so me navdihnili za ustvarjanje, in občutke, ki so me spremljali ob tem. Menim, da diptihi delujejo kot zapis nekega obdobja v mojem življenju. Pripovedujejo zgodbo, ki mi ob začetku naloge še ni bila popolonoma jasna.

Viri

Knjižni viri:

- Nina Šuptaršič, Milan Butina, Blaž de Gleria, Iris Skurbin, Klavdij Zornik (2011), Likovna teorija.
- Milan Butina, Ljubljana (1997), O slikarstvu, Likovno teoretični spisi.
- Susan Sontag, Ljubljana: Študentska založba, 2001, O fotografiji.
- Juliann Stallabrass, Ljubljana: Založba Krtina (2007), Sodobna umetnost.
- Milan Butina; Ljubljana, DEBROA (2000), Mala likovna teorija.

Spletni viri:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Diptih

https://www.azmurk.si/fotografija/2017112813560832/index.html

https://radiostudent.si/kultura/art-area/koza-v-akvariju-bioart-polone-tratnik

https://outsider.si/odziv-fotografska-razstava-koza/

http://artjournal.collegeart.org/?p=18391

https://www.ng-slo.si/si/stalna-zbirka/1870-1900/zamorka-anton-azbe?workId=1752

Viri slik:

- Slika 1: https://www.europosterji.si/art-photo/poppy-fields-v91183

- Slika 2: https://arthive.com/sl/caspardavidfriedrich/works/555741~Popotnik_nad_Meglenim_morjem

- Slika 3: https://insajder.com/magazin/poslikava-v-jami-na-otoku-borneo-primer-najstarejse-znane-figurativne-umetnosti

- Slika 4: https://www.tallengestore.com/products/self-portrait-art-by-egon-schiele-life-size-posters

- Slika 5: https://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Anton_Azbe_-_Zamorka.jpg

- Slika 6: https://sl.wikipedia.org/wiki/Ugrabitev_Perzefone#/media/Slika:Rape_of_Prosepina_September_2015-2b.jpg